

Warszawa, 11 marca 2021 r.

PROTOKÓŁ

z XVIII posiedzenia Polskiej Rady Języka Migowego

Osiemnaste posiedzenie Polskiej Rady Języka Migowego drugiej kadencji odbyło się w dniu 11 marca 2021 r. o godz. 11:00 w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej, ul. Nowogrodzka 1/3/5, w Warszawie.

Do czasu rozpoczęcia posiedzenia nie wpłynęło od Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego zgłoszenie Jego przedstawiciela do Polskiej Rady Języka Migowego drugiej kadencji.

Zgodnie z listą obecności, stanowiącą zał. nr 1 do protokołu, w posiedzeniu wzięli udział następujący członkowie Rady:

- Adam Pietrasiewicz (Ministerstwo Cyfryzacji),
- Ewa Murawska-Najmiec (Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji),
- Dr Małgorzata Czajkowska-Kisil (przedstawiciel środowiska osób niesłyszących),
- Monika Ingot-Werner (przedstawiciel środowiska osób niesłyszących),
- Edward Pukło (przedstawiciel środowiska osób niesłyszących),
- dr Paweł Rutkowski (przedstawiciel środowiska osób niesłyszących),
- Małgorzata Talipska (przedstawiciel środowiska osób niesłyszących),
- Maciej Pilecki (przedstawiciel środowiska osób niesłyszących),
- dr Aleksandra Borowicz (przedstawiciel środowiska osób niesłyszących),
- Grzegorz Kozłowski (przedstawiciel środowiska osób niesłyszących) wraz z przewodnikiem,
- Kajetana Maciejska-Roczán (przedstawiciel środowiska osób niesłyszących)

oraz:

- Pani Anna Makowska – tłumacz-przewodnik,
- Pani Małgorzata Paprota – Dyrektor Biura Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych,
- Pani Beata Stanibuła – główny specjalista w Biurze Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych,
- Pani Ewa Dąbrowska – główny specjalista w Biurze Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych.

Posiedzenie na język migowy tłumaczyła p. Mariola Kozłowska-Nowak.

Ustalono następujący porządek obrad:

1. Zatwierdzenie porządku obrad;
2. Głosowanie nad przyjęciem protokołów z poprzednich posiedzeń.
3. Omówienie projektu ustawy o języku migowym i innych środkach komunikowania się.
4. Sprawy różne;
5. Zakończenie obrad.

Wszystkie osoby obecne na posiedzeniu podpisały listę obecności.

Ad. 1.

Przed głosowaniem Pani Przewodnicząca sprawdziła czy jest kworum. W wyniku głosowania członkowie Rady zatwierdzili proponowany przez Przewodniczącą porządek obrad.

Ad. 2.

W głosowaniu wzięło udział 11 członków Rady. Rozpoczęło się głosowanie nad przyjęciem protokołów w poprzednich posiedzeń i załącznika nr 2 do protokołu nr 6.

Wyniki głosowania przedstawiają się następująco:

lp.	Głosujący	W sprawie przyjęcia protokołu z XVII posiedzenia Polskiej Rady Języka Migowego 2 marca 2021 r.	W sprawie przyjęcia protokołu z XVI posiedzenia Polskiej Rady Języka Migowego 3 września 2020 r.	W sprawie przyjęcia protokołu z XV posiedzenia Polskiej Rady Języka Migowego 9 czerwca 2020 r.	W sprawie przyjęcia protokołu z XII posiedzenia Polskiej Rady Języka Migowego 4 czerwca 2020 r.
1.	Małgorzata Talipska	Z	Z	Z	Z
2.	Maciej Pilecki	Z	Z	Z	Z
3.	Kajetana Maciejska-Roczan	Z	W	Z	Z
4.	Małgorzata Czajkowska-Kisil	Z	Z	Z	Z
5.	Aleksandra Borowicz	Z	Z	Z	Z
6.	Adam Pietrasiewicz	Z	Z	W	W
7.	Edward Pukło	Z	Z	W	Z
8.	Ewa Murawska-Najniec	Z	Z	Z	Z
9.	Grzegorz Kozłowski	Z	Z	Z	Z
10.	Paweł Rutkowski	Z	Z	Z	Z
11.	Monika Inglot-Werner	Z	Z	Z	Z
	Oddane głosy w sumie	11 za	10 za, 1 wstrzymujący	9 za, 2 wstrzymujące	10 za, 1 wstrzymujący
	wynik	przyjęty	przyjęty	przyjęty	przyjęty

Załącznik nr 2 dotyczący powołania trzech zespołów problemowych ds. opracowania minimów programowych i zakresów egzaminów dla dwóch stopni specjalizacji tłumacza polskiego języka migowego, tłumacza-przewodnika osób głuchoniewidomych oraz transliteratora fonogestowego do protokołu nr 6 został przyjęty jednogłośnie (11 głosów za).

Ad. 3.

Pani **Przewodnicząca Małgorzata Talipska** przekazała informację, że ministerstwo chce nowelizować ustawę o języku migowym. Następnie głos zabrała **Dyrektor Małgorzata Paprota** przedstawiając jak wygląda proces legislacyjny w ministerstwie oraz mówiąc, że gotowy projekt ustawy wraz z innymi niezbędnymi dokumentami jak np. ocena skutków regulacji, uzasadnienie czy wyliczenie skutków finansowych dla budżetu na kolejne 10 lat może powstać do końca tego roku. Biorąc to wszystko pod uwagę, głosowanie w Sejmie mogłoby się odbyć w styczniu przyszłego roku. Po krótkim wstępie Pani **Beata Stanibula** – legislator w ministerstwie, przedstawiła zmiany dokonane w projekcie ustawy z 2019 r. w trybie zgłaszania uwag. Rozdział 5a został przeredagowany: Centralna Komisja Egzaminacyjna (CKE) została zamieniona na nabywanie / utrata uprawnień TJM, SKOGN, transliteratora. Następnie CKE ma składać się z co najmniej 11 członków: 5 członków uprawnionych, 4 członków specjalistów w PJM, 1 członek SKOGN, 1 członek z zakresu transliteracji. **Pan Paweł Rutkowski** dodał, że wśród członków mogą być specjaliści, ale zależy aby większość komisji to były osoby uprawnione, a te równolegle mogą spełniać inne wymogi. Ministerstwo zobowiązało się, że wprowadzi korekty w tej kwestii. Kadencja rady: dwóch konsultantów, zaproponowano w projekcie rozporządzenia tematy w zakresie powoływania / odwoływania, opłat, zakresu wymagań, wzorów certyfikatów. Duże wątpliwości istniały na gruncie certyfikowania TJM, czy weryfikacja odbywa się od momentu uzyskania certyfikatu i czy to nie przełoży się na spadek liczby TJM. Kolejną kwestią jest nienależyte wykonywanie obowiązków. W jaki sposób to weryfikować. Następnie brakuje przepisów o odpowiedzialności dyscyplinującej w przypadku gdy tłumacz nie właściwie wykona usługę, pojawia się kwestia etyki, godności osoby i podejścia. Pan Rutkowski zasugerował by w art. 15 w ustępie dotyczącym wykreślenia z rejestru dodać – na wniosek CKE. By komisja miała prawo do cofnięcia certyfikatu z dowolnego powodu, także etycznego. Pani Dyrektor Paprota przyznała, że ma wątpliwości czy proces skargowy nie powinien mieć prostych zasad i by przepisy w tej kwestii były jasne. W ustawie mają być ogólne zapisy na temat uprawnień natomiast w rozporządzeniu do ustawy będą znajdować się szczegóły uzyskiwania uprawnień, trybu przeprowadzania egzaminu oraz procedury

odwoławczej. Pojawiła się też koncepcja zapisu, że CKE działa w oparciu o wewnętrzne regulacje na podstawie klauzul generalnych wynikających z ustawy - własny regulamin CKE zgodny z ustawą. Kolejną myślą była też kwestia jakości usług TJM poprzez rozwijanie się, nowe szkolenia, kursy w sytuacji ewentualnych skarg. W rozmowie swoje wątpliwości dotyczące odbierania uprawnień wyraził również **Pan Edward Pukło**. Zwrócił uwagę by ten proces był jasno opisany, by nie była to czyjaś opinia tylko ściśle ustalone reguły. TJM certyfikowani musieliby się starać, rozwijać i szkolić, aby być poważnie traktowani. Pani Dyrektor Paprota zwróciła uwagę, że temat nadawania / odbierania uprawnień wynikał od członków Rady stąd oczekuje po spotkaniu na merytoryczne rozwiązania, a Pani Beata Stanibuła przygotowuje to od strony prawnej. **Pan Grzegorz Kozłowski** także podjął temat certyfikacji, że nie może on być dawany dożywotnio. Zaproponował by może CKE mogła monitorować pracę TJM czy SKOGN w ramach ustalonych przez siebie zapisów. Zwrócił, podobnie jak pozostali członkowie, uwagę na ciągły rozwój, zmienną sytuację, język czy inne metody komunikacji. **Pan Maciej Pilecki** zgodził się z przedmówcą i także jest tego samego zdania, że trzeba zweryfikować umiejętności oraz ilość TJM, których lista w województwach jest obszerna, a tymczasem czynnych jest 5-10 %. Pan Rutkowski złożył propozycję „ocen okresowych” TJM na wzór ocen jakie stosuje się zgodnie z ustawą o służbie cywilnej. Ocena obejmowałaby czas 3-5 lat i mogłaby skutecznie zastąpić egzamin, a dopiero z negatywną oceną TJM podchodziłby ponownie do egzaminu. W ustawie powinna być informacja o ocenie tłumaczy, ale bez specyfikacji wymogów. CKE powinna mieć swój regulamin, który określi kryteria oceny – CKE sama będzie decydowała jak ta ocena będzie przebiegała. **Pani Małgorzata Czajkowska-Kisil** powiedziała, że zgadza się z tym, ale wydaje się, że w ustawie powinna być wzmianka, iż osoby korzystające z TJM mają tryb skargowy, bo obecnie są sytuacje gdzie jest TJM dyspozycyjny bierze sprawy sądowe, z tłumaczenia których są osoby niezadowolone – ale nie można go wykreślić bo nie ma dokumentów pokazujących negatywną pracę konkretnego TJM. Wtedy CKE powinna sprawdzić zasadność uwag, a użytkownicy powinni mieć prawo zgłaszania opinii.

Na koniec posiedzenia Pani Dyrektor Małgorzata Paprota podziękowała za wniesione przez członków Rady rekomendacje i podsumowując zapytała czy mają one zmierzać w kierunku – oceny okresowej, regulaminu CKE, kryteriów oceny ponieważ to tematy drażliwe, wymagające analiz zwłaszcza, że zmierzają do jakości usług TJM. Zauważyła, że Rada wniosła cenne uwagi dotyczące osób, które są nierzetelnie zawodowo i powinny zostać wyeliminowane. Pani Dyrektor poprosiła o przygotowanie zapisów w zakresie ww. zagadnienia do najbliższego wtorku po posiedzeniu Rady.

Pan Rutkowski zwrócił na koniec uwagę w kwestii dotyczącej rozdziału 4, w którym powinny być uwzględnione koszty szkolenia j. polskiego w przypadku osób uprawnionych. Padła też propozycja doprecyzowania art.10 ustawy.

Ad. 4.

Brak wniosków dotyczących spraw różnych.

Ad. 5.

Pani Przewodnicząca poinformowała członków Rady, że wysłała drogą mailową informacje o projekcie uchwały i prosiła, aby do wtorku przeczytać kolejne protokoły. Na tym posiedzenie zakończono.

Protokolant

Przewodniczący Rady

